

II

(Förberedande rättsakter)

EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN

Yttrande från Ekonomiska och sociala kommittén om "Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om avvecklingens slutgiltighet och säkerheter"

(97/C 56/01)

Den 21 juni 1996 beslutade rådet i enlighet med artikel 100a i Romfördraget att rådfråga Ekonomiska och sociala kommittén om ovannämnda förslag.

Sektionen för ekonomiska, finansiella och monetära frågor, som var ansvarig för det förberedande arbetet, antog sitt yttrande den 16 oktober 1996. Föredragande var Roy Donovan.

Vid sin 339:e plenarsession den 30-31 oktober 1996 (sammanträdet den 31 oktober 1996) antog Ekonomiska och sociala kommittén enhälligt följande yttrande.

1. Betalningarna (nationella och särskilt internationella) ökar i stadig takt med hjälp av tekniska innovationer, och nettningsystem har inrättats. De belopp som utväxlas mellan finansinstitut har ökat i storlek, och detta tillsammans med snabbheten i utbytet för med sig ökade risker. Vad skall man exempelvis göra om en av aktörerna kommer på obestånd eller går i konkurs? När är en betalning slutgiltig? Påverkas säkerheter som ställs i samband med deltagandet i ett betalningssystem, exempelvis när man delar på förlusterna i händelse av konkurs, och särskilt säkerheter inom ramen för nettningsystemet, om ett obeståndsförfarande inleds gentemot den som lämnat ansvarsförbindelserna?

2. Dessa komplicerade betalningssystem, de belopp som överförs och avsaknaden av insyn i nettningsystemen när det gäller den ene eller den andre deltagarens skuldsättning vid det ena eller det andra tillfället är sådana att man i en rapport till riksbankscheferna i G10-länderna (BIS), kallad Lamfalussy-rapporten⁽¹⁾, inte tvekar att påtala den fara som hotar genom systemriskerna: en dominoeffekt som skulle göra att hela systemet drabbades av en rad insolvensfall, och som skulle föra hela finansmarknaden mot en katastrof

om säkerheterna var tvungna att omvandlas från brutto till netto.

3. Direktivförslaget har som syfte att reducera dessa risker till ett minimum genom att få till stånd en harmonisering av medlemsstaternas lagstiftning för att garantera:

— nettningsavtalens rättsliga giltighet och deras giltighet gentemot alla fordringsägare i händelse av obestånd,

— inlösen av säkerheter som föreskrivs inom ramen för deltagandet i ett betalningssystem,

— inlösen av säkerheter som lämnats i samband med monetära transaktioner och utvecklingen av den rättsliga ramen för den framtida europeiska centralbankens penningpolitik.

3.1. Dessutom skall direktivet underlätta integrationen av medlemsstaternas bankresurser och förbereda den tredje etappen av EMU. Direktivet syftar också till att avlägsna hindren för betalningar inom den inre marknaden, för att göra de gränsöverskridande betalningsavtalen effektivare och lönsammare.

⁽¹⁾ Basel, november 1990 (Rapport av G10-ländernas riksbankschefer, BIS, Bank for International Settlements, Internationella regleringsbanken).

4. Man bör notera att det rör sig om ett förslag till direktiv och att kommissionen inte strävar efter en enhetlig lagstiftning, utan snarare förverkligandet av vissa mål:

- Nettningbetalningens rättsliga giltighet skall erkännas inom alla berörda lagstiftningsområden och dess effekter skall vara giltiga mot tredje part.
- Varje betalningsorder som fastställs i enlighet med reglerna för betalningssystemet skall vara oåterkalllig.
- Eventuella obeståndsförfaranden påverkar inte retroaktivt rättigheterna och skyldigheterna för deltagarna i nettningssystemen. Man bör tydligt fastställa vilken lagstiftning om insolvens som skall tillämpas på de rättigheter och skyldigheter som medföljer ett direktdeltagande i ett betalningssystem, om ett obeståndsförfarande inleds mot en deltagare i detta betalningssystem.
- De säkerheter som lämnats av en konkursdrabbad deltagare skall undantas från effekterna av lagstiftningen om obestånd i dennes ursprungliga medlemsstat.

5. Ekonomiska och sociala kommittén välkomnar detta förslag med tanke på dess betydelse för den inre marknads sätt att fungera, inför EMU:s tredje etapp, men främst på grund av den betydelse ett betalningssystem inom EU har för den ekonomiska stabiliteten och därmed för sysselsättningen.

6. Kommittén föreslår följande ändringar av förslaget till direktiv:

6.1. Med tanke på att betalningssystemen och avvecklingssystemen för transaktioner med värdepapper ofta är nära knutna till varandra är det inte tillrådligt att fastställa betalningssystemens rättsliga giltighet, att de inte är retroaktiva och betalningarnas slutgiltiga karaktär, när man inte ger avvecklingssystemen för transaktioner med värdepapper samma skydd.

Man bör därför ändra direktivets tillämpning så att den, när så är nödvändigt, även omfattar avvecklingssystem för transaktioner med värdepapper, särskilt när det gäller regeln om "timmen noll" (zero-hour) och bestämmelserna om retroaktivitet och återkallande/slutgiltighet.

6.2. I första artikeln bör det stå "... i något slag av valuta, ecu och euro, ...".

6.3. I artikel 2a bör även de underordnade deltagarna inkluderas för att undvika att bestämmelserna om skydd mot systemens konsekvenser inte är heltäckande, på grund av att man utesluter vissa nivåer av relationer, exempelvis mellan banker på samma eller olika nivå, dvs som antingen har "medlemsställning" eller deltar "indirekt" i betalningssystemen.

6.4. Artikel 2b kan strykas efter att artikel 2a ändrats enligt förslaget ovan.

6.5. I artikel 2l: begreppet "säkerheter" bör täcka alla olika juridiska metoder som i praktiken kan användas inom betalnings- och avvecklingssystemen.

6.6. I artiklarna 3-7: stryk ordet "direkt" som inte längre är nödvändigt till följd av den ändring av artikel 2a som föreslås ovan.

6.7. I artiklarna 5, 6 och 7: en filial i Europeiska unionen till ett kreditinstitut från tredje land är ett kreditinstitut enligt gemenskapens bestämmelser. Kommissionen bör därför vidta de åtgärder som krävs för att artiklarna 5 och 6 skall tillämpas på dessa filialer, med tanke på insolvenslagarna i det tredje land där ovannämnda kreditinstitut har sitt huvudkontor.

6.7.1. På grund av ekonomins internationalisering bör de kreditinstitut från tredje land som inte har filialer i EU kunna delta i gemenskapens betalningssystem och avvecklingssystem för transaktioner med värdepapper, med utgångspunkt i de överenskommelser som reglerar tillämpningen av artiklarna 5, 6 och 7.

6.8. I artikel 7 bör texten ändras så att den avspeglar de redaktionella ändringar som föreslås ovan beträffande begreppet "säkerheter" i artikel 2l. Användningen av termer som rör "pansättning" gör inte rättvisa åt den mängd juridiska metoder som kan användas för dessa säkerheter.

7. Kommittén anmodar kommissionen att undersöka hur man inom ramen för internationella institutioner kan undvika systemriskerna på global nivå.

Bryssel den 31 oktober 1996.

Ekonomiska och sociala kommitténs

ordförande

Tom JENKINS